

27 ביוני 2019

לכבוד

רו"ח אביגדור יצחקי

יו"ר דירקטוריון מפעל הפיס ויו"ר מועצת הפיס לתרבות ולאמנות

שלום רב,

הנדון: ביטול הפרס לסרט הזוכה בפסטיבל דוקאביב

קראנו בסיפוק רב את התגובה הראויה של מפעל הפיס שלשום לקריאה לבטל את מימון הפרס לסרט שזכה השנה בפסטיבל דוקאביב "לאה צמל, עורכת דין". מפעל הפיס הוא הגוף המשמעותי ביותר בכל הקשור לתמיכה ועידוד התרבות, האמנות והיצירה בישראל. בין היתר מממן מפעל הפיס את פרס אופיר, פרס ספיר, פרס לנדאו וכן את הפרס בפסטיבל דוקאביב. המשותף לכל אלה הוא שבכולם ללא יוצא מן הכלל, ועדות מקצועית ובלתי תלויות הן שקובעת את הדירוג של היצירות ובוחרת את המנצחים. (נירית אנדרמן "בתגובה לקמפיין הימון, יוצרים הביעו תמיכה במפעל הפיס שמימן פרס לסרט "לאה צמל, עורכת דין"" הארץ 25.6.2019).

לפיכך נדהמנו לשמוע היום על החלטתו של דירקטוריון מפעל הפיס לבטל את מימון הפרס מכאן ולהבא ולבקש חוות דעת משפטית לגבי האפשרות לבטל את מימון הפרס לסרט שזכה השנה.

התמיכה של מפעל הפיס בתרבות ובאמנות היא אחת התרומות החשובות ביותר שלו. דומה שאחרי משרד התרבות מפעל הפיס הוא הגוף החשוב ביותר בתחום התמיכה בתרבות הישראלית. כניעה ללחץ של גורמי ימין קיצוני פוגעת פגיעה קשה בחופש הביטוי האמנותי. אין המדובר רק בפגיעה בפרס לסרטים הבאים שיזכו בפסטיבל. קיים חשש כבד שלהחלטה זו יהיה אפקט מצנן על יוצרים רבים שמגישים בקשות למענק למפעל הפיס ושיחששו שהצעתם תיפסל בשל תוכנה.

בשנים האחרונות גברו עד מאד האיומים על חופש הביטוי והיצירה. מאז כניסתה של שרת התרבות מירי רגב לתפקידה היא ניסתה שוב ושוב להתנות תמיכה באמנות בתוכן הנושאים של היצירה. היועץ המשפטי לממשלה והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה הבהירו לה שוב ושוב, כי אין לה סמכות לערב שיקולים פוליטיים בהחלטה על תמיכות למוסדות תרבות וכי אסור לה לשלול תקציב בשל תוכן היצירה.

מפעל הפיס הוא גוף בעל תפקיד ציבורי ואחריות ציבורית. אף הוא מחוייב להגן על הזכות החוקתית לחופש הביטוי האמנותי ולא לקבל החלטות שפוגעות בו. לא ברור איך חברי מועצת הפיס לתרבות ולאמנות – בהם אמנים, יוצרות, אקדמאיות ואנשי תרבות – יוכלו להמשיך לכהן במועצה לאור ההחלטה הפסולה שהתקבלה.

במאמר מוסגר חשוב להעיר, כי עו"ד לאה צמל עוסקת מזה למעלה מ-45 שנים בהגנה על זכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים, וכן כי כל נאשם זכאי לייצוג. אך כל זה כלל אינו רלבנטי לפרס שניתן לסרט. הפרס ניתן לסרט התיעודי בשל היותו יצירה קולנועית משובחת ובשל ערכו האמנותי. ביטול הפרס בשל נושאו של הסרט הוא עירוב מין בשאינו מינו.

לפיכך נבקשך לדאוג לכך שההחלטה תבוטל וכי מפעל הפיס יחזור על מחויבותו לשמור על חופש הביטוי ולהמשיך בפעולתו החשובה בתמיכה ביוצרים ובמוסדות תרבות ללא קשר לתוכן היצירה.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד
היועץ המשפטי

העתקים : מר עמרי לוטן, מנכ"ל מפעל הפיס

גב' דולין מלניק, ראש אגף תרבות, מפעל הפיס dolin@pais.co.il